

**Ustawa**

**z dnia .....**

**o zmianie ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju  
oraz ustawy o zasadach finansowania nauki**

**Art. 1.** W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616 i Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 w ust. 4 dodaje się pkt 5 w brzmieniu:  
„5) wystąpienia przez ministra, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3, z wnioskiem o odwołanie członka, którego wskazał jako swojego przedstawiciela.”;
- 2) w art. 16:
  - a) ust. 6 otrzymuje brzmienie:  
„6. Do członków Komitetu Sterującego stosuje się przepisy art. 13 ust. 3, 6 i 7.”,
  - b) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:  
„6a. Minister odwołuje członka Komitetu Sterującego w przypadkach, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1 – 4 oraz w przypadku wystąpienia przez ministra, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, lub Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego z wnioskiem o odwołanie członka będącego jego przedstawicielem.”;
- 3) po art. 30 dodaje się art. 30a w brzmieniu:  
„Art. 30a. Centrum może uczestniczyć w realizacji programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241), jako:
  - 1) instytucja wdrażająca (instytucja pośrednicząca II stopnia) albo instytucja pośrednicząca, przyznająca środki finansowe na realizację projektów w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju beneficjentom wskazanym w programach operacyjnych;
  - 2) beneficjent.”;
- 4) art. 33 otrzymuje brzmienie:  
„Art. 33. 1. Za pośrednictwem Centrum może być udzielana pomoc publiczna lub pomoc *de minimis* w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 27, 29, 30 i 30a pkt 1.  
2. Minister właściwy do spraw nauki określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb udzielania za pośrednictwem Centrum pomocy publicznej lub

pomocy *de minimis* w związku z realizacją zadań, o których mowa w art. 27, 29 i 30, w tym:

- 1) przeznaczenie pomocy,
- 2) rodzaje kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą,
- 3) sposób kumulowania pomocy,
- 4) maksymalne wielkości pomocy

- z uwzględnieniem celów polityki naukowej, naukowo-technicznej i innowacyjnej państwa.

3. Minister pełniący funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym, o którym mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki albo ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez Centrum pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* w ramach tego programu, uwzględniając konieczność realizacji celów w nim określonych, efektywnego i skutecznego wykorzystania tej pomocy oraz zapewnienia przejrzystości jej udzielania.”;

5) w art. 38:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Dyrektor, z zastrzeżeniem art. 17 pkt 8, wyznacza ekspertów lub powołuje zespoły ekspertów, spośród wybitnych przedstawicieli środowisk naukowych, gospodarczych i finansowych, w tym ekspertów zagranicznych, do:

- 1) dokonywania oceny wniosków złożonych w konkursach;
- 2) sporządzania na podstawie oceny, o której mowa w pkt 1, list rankingowych pozytywnie zaopiniowanych wniosków, z zastrzeżeniem art. 17 pkt 9;
- 3) przeprowadzania końcowej oceny merytorycznej projektów.”;

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Dyrektor zawiera z ekspertem umowę o współpracę.”;

d) w ust. 4 w pkt 2 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) stosunku służbowym w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku.”;

e) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dyrektor stwierdza nieważność opinii przygotowanej przez eksperta, który został wyłączony z postępowania w sprawie opiniowania wniosku, w odniesieniu do wniosku, którego dotyczą okoliczności uzasadniające wyłączenie.”;

6) w art. 43 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Końcowa ocena merytoryczna projektu obejmuje kontrolę zgodności wykonania projektu z warunkami określonymi w umowie.”;

7) w art. 46 w ust. 1 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) dotacji celowej na współfinansowanie projektów, o których mowa w art. 30a pkt 1.”;

8) w art. 49 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Fundusz statutowy Centrum odzwierciedla równowartość netto środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników majątku Centrum.”.

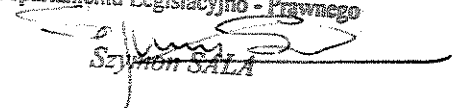
**Art. 2.** W ustawie z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092) w art. 7 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) dotacji celowej na współfinansowanie projektów w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 i Nr 157, poz. 1241).”.

**Art. 3.** Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**Za zgodność pod względem  
prawnym i redakcyjnym**

ZASTĘPCA DYREKTORA  
Departamentu Legislacyjno - Prawnego

  
Szymon SALA

## UZASADNIENIE

Projekt nowelizacji dotyczy dwóch ustaw:

- 1) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju (Dz. U. Nr 96, poz. 616, z późn. zm.) oraz
- 2) ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615, z późn. zm.).

Do ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju projekt wprowadza następujące zmiany:

- 1) rozszerzenie katalogu zadań realizowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, zwane dalej „NCBiR”, o wskazanie możliwości pełnienia przez nie funkcji instytucji pośredniczącej oraz beneficjenta w ramach programów operacyjnych – Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Infrastruktura i Środowisko;
- 2) rozszerzenie regulacji w art. 33 ww. ustawy, dotyczącym pomocy publicznej, o pomoc *de minimis* i upoważnienie do wydania rozporządzenia w sprawie szczegółowego przeznaczenia, warunków i trybu udzielania przez NCBiR pomocy publicznej i pomocy *de minimis* w ramach programów operacyjnych;
- 3) rozszerzenie katalogu przypadków, w których minister właściwy do spraw nauki odwołuje członka Rady NCBiR oraz Komitetu Sterującego, o sytuację, w której minister, a w przypadku Komitetu Sterującego również Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, który wskazał danego członka jako swojego przedstawiciela, wystąpił z wnioskiem o odwołanie;
- 4) uporządkowanie przepisów dotyczących zadań ekspertów i zespołów ekspertów oraz współpracy NCBiR z ekspertami;
- 5) wprowadzenie możliwości zwiększania funduszu statutowego NCBiR przez zakup nowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników majątku.

Pierwsza z ww. zmian ma związek z procesem przekazania części zadań związanych z pełnieniem funkcji Instytucji Pośredniczącej dla IV osi priorytetowej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, I i II osi priorytetowej Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka oraz XIII osi priorytetowej Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego do NCBiR. Powierzenie NCBiR funkcji Instytucji Pośredniczącej stanowi uzupełnienie reformy instytucjonalnej nauki i szkolnictwa wyższego i pozwoli na jeszcze bardziej efektywne wykonywanie zadań leżących w gestii NCBiR, które obejmują zarządzanie i realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, przekładających się na rozwój innowacyjności oraz transferu wyników badań naukowych do gospodarki i zapewnienie warunków rozwoju dla kadry naukowej. Koniecznym uzupełnieniem podjętych w związku z tym działań jest jednak wprowadzenie stosownych zmian do ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Proponowane zmiany polegają na dodaniu dwóch nowych przepisów, tj.:

- 1) art. 30a, który wskazuje na możliwość pełnienia przez NCBiR funkcji instytucji wdrażającej (instytucji pośredniczącej II stopnia) albo instytucji pośredniczącej, przyznającej środki finansowe na realizację projektów w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz beneficjenta; przy czym odesłanie w zakresie rozumienia pojęcia projektu do ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju jest konieczne ze względu na odmienną definicję projektu zawartą w art. 2 pkt 1

ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, odnoszącą się do przedsięwzięć realizowanych w ramach dotychczasowych zadań NCBiR;

- 2) pkt 4 w art. 46 ust. 1 dotyczącego nowej kategorii przychodów NCBiR związanej z nałożonym na nie w art. 30a nowym zadaniem; przychody te będą stanowiły środki finansowe otrzymywane w ramach dotacji celowej na współfinansowanie projektów w rozumieniu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Druga z zaproponowanych w projekcie zmian dotyczy art. 33 ustawy o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. W przepisie tym dokonano trzech zmian, tj.:

- 1) rozszerzono regulację o kwestie pomocy *de minimis*;
- 2) rozszerzono katalog zadań, w ramach których udzielana jest przez NCBiR pomoc finansowa, o nowe zadania wymienione w dodanym art. 30a;
- 3) dodano upoważnienie dla ministra pełniącego funkcję instytucji zarządzającej programem operacyjnym do wydania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw nauki albo ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego (w zależności od tego, którego z programu operacyjnych będzie to dotyczyło), rozporządzenia regulującego szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania przez NCBiR pomocy publicznej lub pomocy *de minimis* w ramach tego programu.

Pierwsza z tych zmian ma charakter doprecyzowujący i została wprowadzona w związku z wątpliwościami interpretacyjnymi dotyczącymi możliwości uznawania pomocy *de minimis* za pomoc publiczną. Zmiana druga i trzecia są natomiast konsekwencją nałożenia na NCBiR nowego zadania określonego w art. 30a.

Trzecia zmiana polega na dodaniu w art. 13 w ust. 4 nowej przesłanki odwołania członka Rady NCBiR i równoległe na dokonaniu podobnej zmiany w art. 16, dotyczącym członków Komitetu Sterującego. Istotą uczestnictwa w Radzie NCBiR i Komitecie Sterującym przedstawiciele poszczególnych ministrów oraz Szefa ABW jest reprezentowanie stanowiska tych organów. W sytuacji zatem gdy dany członek Rady NCBiR albo Komitetu Sterującego zmienia miejsce zatrudnienia (zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji), przestaje *de facto* być przedstawicielem organu, który go wskazał do uczestnictwa w Radzie lub Komitecie. W takiej sytuacji, jak również w innych sytuacjach, gdy właściwy minister albo Szef ABW powźmie wątpliwość co do należytego reprezentowania jego interesów w organie NCBiR, powinien mieć możliwość wystąpienia do ministra właściwego do spraw nauki z wnioskiem o odwołanie swojego dotychczasowego przedstawiciela z Rady lub Komitetu i rekomendowania w jego miejsce innej osoby.

Czwarta zmiana obejmuje zagadnienia związane z zadaniami ekspertów i zespołów ekspertów (określonymi aktualnie w art. 38 i 43; przy czym przepisy te nie są ze sobą całkowicie spójne) oraz współpracą NCBiR z ekspertami. W celu uporządkowania zadań ekspertów i zespołów ekspertów, do których należy ocena wniosków złożonych w konkursach i przygotowywanie list rankingowych pozytywnie zaopiniowanych wniosków (obecny art. 38 ust. 2) oraz przeprowadzanie końcowej oceny merytorycznej projektów (obecny art. 43 ust. 1), proponuje się zamieszczenie katalogu wszystkich tych zadań w art. 38 ust. 1 przy jednoczesnym uchyleniu ust. 2 oraz zdania drugiego w art. 43 ust. 1. W konsekwencji powyższego proponuje się również zmianę ust. 3 w art. 38. Biorąc pod uwagę, że do zadań ekspertów należy nie tylko opiniowanie wniosków, proponuje się, aby umowę z ekspertem określać jako umowę o współpracę.

Druga propozycja dotycząca ekspertów, zawarta w projekcie, polega na usunięciu z katalogu przesłanek wyłączenia eksperta z postępowania w sprawie opiniowania wniosków przypadku

pozostawania z wnioskodawcą w innej formie współpracy w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku. Jest to przesłanka niedookreślona i stwarzająca przez to problemy interpretacyjne, a równocześnie jej wyodrębnianie nie jest konieczne, biorąc pod uwagę ogólny charakter przesłanki wymienionej w art. 38 ust. 4 pkt 1, tj. stwierdzenie zagrożeniem konfliktu interesów.

Dodatkowo, przez usunięcie zdania drugiego z art. 38 ust. 5, proponuje się, aby znieść obowiązek zmiany umowy z ekspertem w przypadku jego wyłączenia. Przesłanki wyłączenia powinny być bowiem określone w umowie, tak by nie trzeba było jej zmieniać.

Ostatnia zmiana zaproponowana do ustawy *o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju* dotyczy kwestii związanych z funduszem statutowym NCBiR. Aktualnie, zgodnie z art. 49 ust. 2, fundusz ten odzwierciedla równowartość netto środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników majątku, stanowiących wyposażenie NCBiR na dzień rozpoczęcia przez nie działalności. W projekcie proponuje się wprowadzenie możliwości zwiększania funduszu statutowego NCBiR przez zakup nowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz innych składników majątku.

Zmiana zaproponowana do ustawy *o zasadach finansowania nauki* dotyczy natomiast rozszerzenia określonego w art. 7 katalogu form, w których minister właściwy do spraw nauki przekazuje NCBiR środki finansowe, o dotację celową na współfinansowanie projektów w rozumieniu ustawy *o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* i jest konsekwencją zmiany dokonanej w art. 46 ustawy *o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju*.

#### **Wstępna opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej:**

Projekt nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

## OCENA SKUTKÓW REGULACJI

### 1. Podmioty, na które oddziałuje projekt ustawy

Projektowana ustawa oddziałuje na następujące podmioty:

- 1) NCBiR;
- 2) ministra właściwego do spraw nauki oraz ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;
- 3) instytucję zarządzającą programami operacyjnymi: Innowacyjna Gospodarka, Kapitał Ludzki oraz Infrastruktura i Środowisko;
- 4) beneficjentów, którzy będą otrzymywali od NCBiR pomoc finansową na realizację projektów w ramach ww. programów operacyjnych;
- 5) ministrów i Szefa ABW, którzy zgodnie z ustawą delegują swoich przedstawicieli do uczestnictwa w Radzie NCBiR oraz Komitecie Sterującym;
- 6) osoby będące przedstawicielami organów, o których mowa w pkt 5, w Radzie NCBiR oraz Komitecie Sterującym.

### 2. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt został skierowany do:

- 1) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju;
- 2) Narodowego Centrum Nauki;
- 3) Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 4) Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego;
- 5) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich;
- 6) Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
- 7) Polskiej Akademii Nauk;
- 8) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
- 9) Rady Głównej Instytutów Badawczych;
- 10) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”;
- 11) Polskiej Akademii Umiejętności;
- 12) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 13) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 14) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”;
- 15) Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej;
- 16) Business Centre Club;
- 17) Rady Młodych Naukowców;
- 18) Komitetu Polityki Naukowej.

Projekt został zamieszczony na stronie podmiotowej Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Projekt został zamieszczony również w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

### **3. Wpływ projektu ustawy na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego**

Projektowana ustawa nie będzie miała negatywnych skutków finansowych dla budżetu państwa – w budżecie państwa nie ulegnie zmianie wysokość środków przeznaczonych na realizację nowego zadania NCBiR, o którym mowa w art. 30a. Środki finansowe na realizację zadań określonych w ustawie, w tym na realizację przez NCBiR zadania określonego w art. 30a, są planowane w częściach budżetu obejmujących naukę i szkolnictwo wyższe, w ramach dotacji udzielanej NCBiR. Środki są ujęte w budżecie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z przeznaczeniem dla NCBiR. Projektowana nowelizacja nie będzie oddziaływała na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

### **4. Wpływ projektu ustawy na rynek pracy**

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

### **5. Wpływ projektu ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw**

Projektowana ustawa nie będzie miała bezpośredniego wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Zapewniona będzie ciągłość i niezmiennosc poziomu obsługi beneficjentów w częściach programów operacyjnych dotyczących konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorczości. Planowane rozwiązania będą służyć dalszemu wzmocnieniu współpracy między sferą nauki a sektorem gospodarki, co pośrednio będzie się przyczyniać do wzrostu poziomu innowacyjności przedsiębiorstw oraz ich konkurencyjności.

### **6. Wpływ projektu ustawy na sytuację i rozwój regionalny**

Projektowana ustawa będzie wywierała pośrednio pozytywny wpływ na sytuację i rozwój regionalny. Wydatkowane środki, dzięki większej korelacji projektów realizowanych z wykorzystaniem funduszy strukturalnych z zadaniami NCBiR obejmującymi zarządzanie i realizację strategicznych programów badań naukowych i prac rozwojowych, będą pośrednio oddziaływały na rozwój regionów przez wzmocnienie ich potencjału zarówno naukowego, jak i gospodarczego.